Elfde jaer. Nr 40. Zaterdag, 2 April 1864.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER verschynt s'dingsdags, s'donderdags en zaterdags.
Men schryft in te Tongeren by M. COLLÉE, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, nr 20, en by alle postdirecteurs.
Alle toezending van brieven, annoncen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement is bepaeld op 7 fr. binnen de stad.
» » 8 fr. buiten »
Een blad afzonderlyk. . . . . 20 centimen.
De aenkondigingen, per drukregel. . . . . 15 »
De reklamen » . . . . . 25 »

By het zenden van aenkondigingen is eenieder verzocht duidelyk uit te drukken of dezelve in den POSTRYDER alleen, of wel ook in het fransch blad, le COURRIER DU LIMBOURG, moeten opgenomen worden. Deze laetste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren gegeven genieten voordeelige conditiën.

TONGEREN, DEN 2 APRIL.

Over eenige weken, toen in onze Kamer de kwestie der forten van Antwerpen besproken werd, en de minister van oorlog zich niet meer uit de moeijelykheid wist te redden, besloot hy door het gezegde: « in onze dagen bombardeert men geen steden meer! » Aen argumenten van die kracht zyn wy in onze Kamer gewoon geworden, en wat meer is, het gezond verstand van zekere ministerieele wierookers is zoodanig beneveld, dat zy den volgenden dag, in hunne gazetten, met nog meer onbeschaemdheid dan hunne meesters, herhalen: « neen, in onze dagen bombardeert men geen steden meer! » Wat zullen zy zeggen op dezen oogenblik van Fredericia, welk zoo onbarmhertig door de Pruissen wordt in brand geschoten? Wat zullen zy zeggen als zy lezen, dat de helft der stad reeds door de gloeijende bommen vernield is?... Dit zal in 't geheel niet beletten, dat de ministerieele redenaers en gazetschryvers morgen weêr zullen herhalen, en des noodig met nog meer onbeschaemdheid dan vroeger; « in onze dagen bombardeert men geen steden meer: Antwerpen heeft dus niets te vreezen. »

Het bombardement van Fredericia, is eene wezenlyke schandvlek voor de duitsche troepen. Het beschaefd Europa zou als een man tegen die gepleegde barbaerschheid moeten protesteeren. Ongeveer de helft der stad ligt in gruis en puin; alle handelsbeweging is er dood; de welvaert voor vele jaren verwoest; de rouw in de familiën. Men bombardeert eene stad maer in de uiterste noodzakelykheid — zoo wil het de menschelykheid. Welnu, de zael zelve, voor welke de Duitschers in Denemarken gekomen zyn, moest hen met gematigdheid en kalmte doen te werk gaen. Het welvaren en het leven van duizende burgers, moest in de beschaefde 19e eeuw meer weerd zyn, dan de eerzuchtige en soms zotte pretentiën van de gekroonde mannen! Daerby, Fredericia ligt in Jutland en dat land moest in princiep, buiten de waerschynlykheden van den oorlog blyven. Maer ziet alweêr hoe men op de goede trouw en op de menschlievendheid der oorlogvoerders rekenen mag!

(*Handelsblad.*)

Tongeren, den 1 april 1864.

Mynheer de Redakteur,

Ik heb deze week mynen paeschen gehouden. Ik ben my biechten geweest en ik ben er zoo wit van afgekomen als een pas geboren lammeke.

Dat is toch aerdig; zoo lang men niet hoeft biechten te gaen meent men altyd dat men niets kwaeds gedaen heeft; maer als men zyn geweten begint te onderzoeken, dan vindt men dat men van alles op zyn kap heeft. Toen mynheer de kapelaen deze week de tralie open schuifde, toen moest ik al menigen mea culpa spelen eer ik uitgeklapt was. Ik ben er God dank goed van afkomen op conditie van labendig penitentie te doen en my met myne vyanden te verzoenen.

Alles goed nagedacht, M. de kapelaen heeft gelyk, en van vandaeg af ga ik alle kwaed herstellen dat ik gedaen heb.

Ik heb gezegd dat er in Tongeren hier en daer van die liberale potstukken zyn die meenen dat zy met hard schreeuwen hunnedroevige avonturen zullen doen vergeten. Mea culpa; wie een bol wil zyn en wie het regt wil hebben om andere voor renegats en kazakdraeijers uit te maken die moet vandaeg den grooten républicain spelen en morgen zynen rooden kapot omdraeijen. Ik zal nooit meer zeggen dat Pierlala het goed met kwaed beloont en het grootste venyn uit zynen inkoker voor zynen grootsten weldoener bewaert, het tongersch progres heeft die oude zonden in deugd veranderd; wat eertyds als lafhertig en laeg veracht werd, dat verdient heden geprezen te worden. De *Vedette* is een voorbeeld van gematigheid en goede trouw, haer opsteller is een exempel van politieke standvastigheid en van geheechtheid aen monarchieke en godsdienstige instellingen.

Alles wat my in myne verzoening spyt dat is dat myn kamaraed my alleen heeft laten biechten gaen. Ik geloof dat de *Vedette* den laetsten dag afwachten zal om hare generale biecht te spreken. De laetste is, apre tout, zoo goed als de eerste, en onze Lieven Heer is een goede jongen by wien men altyd in tyds komt.

Ik zou wel eens willen weten waerom ik my zoo maer altyd met dat kwak tongersch politiek moet bezig houden, zonder my ooit iets anders mogen te moeijen. Ik lees allewyl de gazetten en het politiek heeft my zoo kompleet uit myn lood gestoten dat ik niet meer weet wat ik moet geloven.

Ik heb altyd gemeend dat het belgisch gouvernement niet voor de musschen gemaekt was. Ik lees in de Constitutie en in den dubbelen vlaemschen almanak dat er in België zes ministers van aerdige zaken zyn die elk jaerlyks een en twintig duizend fransche franks verdienen. Dat maekt voor de zes ministers honderd zes en twintig duizend franks per jaer! 126,000! Ik vind dat het verdomd duer is. Maer hier is nu eens iets wat ik niet kan begrypen, en myn almanak heeft my niet kunnen uit den labirint helpen. Sedert den 12e january, hebben de zes ministers hunne demissie gegeven. Zy hebben tot den koning gezegd dat zy niet meer mee speelden en dat zy naer huis gingen. En drie maenden lang heeft men in alle gazetten doen zetten dat er zes plaetsen van minister open zyn en daer is maer geenen middel om kandidaden te vinden.

Daer is nog iets anders wat ik nog al minder versta en waervan ook niets in den almanak staet. Hoe komt het dat het land niet ten onder gaet terwyl er sedert drie maenden geen ministers meer zyn? Ik vind nogtans niet dat het allewyl zoo slecht gaet. De winter is omgegaen naer gewoonte en het water van den Jeker loopt van Tongeren naer Maestricht, juist gelyk verleden jaer.

Dunkt u niet dat, als wy dat zoo drie maenden kunnen volhouden, wy wel voor goed de zes ministers konden afschaffen? Dat ware een schoone stuiver gespaerd op het einde van het jaer.

My dunkt dat dat nog niet zoo slecht gesproken is novenant dat het vandaeg den eersten april is.

Een oude Tongenaer.

Landbouw-kronyk.

Meermaels hebben wy aengedrongen — en dit zullen wy altyd doen — op de noodzakelykheid van het mest te onttrekken aen den invloed der regenwaters, die, door het uit te spoelen, hetzelve byna altyd van een groot gedeelte van zyne smelthare zouten berooven, dit is van zyne rykdom, en wy hebben verscheidene middelen aengeduid van eenen aert om hierin te voorzien. Ziet hier een nieuw middel, zeer eenvoudig en weinig kostelyk, aengewezen door den heer Vandercolme, van Rexpoede (fransch Noorder-departement), in den *Journal de l'Académie nationale de France*:

« Het was tyd om een goedkoop middel te vinden (aen dure middelen ontbreekt het niet), ten einde eene schade te keer te gaen, die zou eindigen met de vruchtbaerheid onzer landen te stremmen, dewyl men aen dezelven maer een gedeelte zou terug geven van de vruchtbaermakende beginselen die hun door de oogsten ontroofd worden.

» Ik ben er in geslaegd dit nadeel op eene zoo eenvoudige en redematige wyze uit den weg te ruimen, dat ik verwonderd ben dat elkeen sedert lang de zelfde gedachte niet gehad hebbe als ik. Naer den kant van den stal vorm ik met het voetpad een waterloop, of, indien het niet mogelyke is, leg ik eene goot. Aen de dry andere kanten van den haelput

HIDDO.

Ik heb een oud zeeman gekend, die zoowel te water als te land ontzettende oogenblikken had doorleefd; maer hy was een sterk en krachtig man, naer ziel en ligchaem. Men heeft niet mogen opmerken, dat de grootste geesten altyd in de grootste ligchamen huizen, zyn ligchaem intusschen was dat van een reus, en over de grootheid en kracht van zyn geest, zult gy zelf kunnen oordeelen uit de trekken, die ik u uit 's mans leven verhalen zal. Hy was een Vries, die wel niet heel veel zeide, maer op wien men rekenen kon. Toen hy ongeveer vyf en twintig jaren oud was, begaf hy zich in het huwelyk met een allerliefst meisje, dat hem regt gelukkig maekte. Drie jaren lang vond hy in haer al zyn vreugd als hy aen wal was, en zwierf hy op zee, dan waren zyne gedachten gedurig by zyne Rosa. Nooit was hem echter het scheiden zoo bang geweest, als toen hy haer moest achterlaten met een zuigeling van weinige maenden, die zynen naem droeg en zyne helder blauwe oogen had. Eene siddering ging hem door de leden, als hy het teeder jongske kuste en op de jonge moeder zag; maer daer moest hy doorheen, en schynbaer kalm nam hy afscheid en ging scheep. Hy had echter nog nooit gelukkig gereisd, altoos was hy als ter nauwernood aen de gevaren ontsnapt, waermede de grimmige elementen hem omringden. Ditmael echter scheen de togt zeer gunstig te zullen zyn, althans de eerste weken ging alles voor den wind; maer allengs werd de wind sterker, werd storm, werd orkaen; de blauwe hemel werd van grauw, zwart, en dagen achtereen was zon noch gestarnte te zien. De wilde golven worstelden met dolle woede; zy rezen op als hemelhooge bergen, en hieven den driemast meê omhoog, als of het een kinderscheepje waer geweest; slingerden hem voort naer de diepte, waerin de hoogmoedige golf toch weêr moest wegzinken; en nieuwe baren vingen het schip weêr op, en overplasten het met stortvloeden. Er sloeg een knaep van boord — te vergeefs was alles vast gebonden en stevig aengesjord, de golven sleepten weg wat de rukkende stormvlaeg nog had gespaerd. De elementen speelden met het onttakelde schip, dat zy aen de magt der stuerlieden ontweldigd hadden. Zoo zwalkte men voort, zonder te weten waerheen; alleen was het klaer, dat men steeds verder uit den koers raekte. Het bavelooze schip geleek meer naer een wrak dan naer een vaertuig. Nog werd de storm niet minder en de zee niet stiller, en met elk uer en met elk oogenblik klom de nood, want het schip had een lek gekregen, dat al het rusteloos pompen der schepelingen verydelde. De eene boot was reeds weggeslagen. Men besloot zich in de andere te wagen, terwyl een gewisse dood hun deel toch zyn moest, zoo zy op het reddelooze wrak langer toefden. Onze Hiddo was dan druk bezig om den kapitein by het inpakken en overbrengen der scheepspapieren behulpzaem te zyn. De sloep was weldra gereed, van levensmiddelen voorzien en met vele manschap bevracht. Hiddo was nog met twee matrozen aen boord. Daer giert de orkaen met vernieuwde woede, daer ryzen de bruisende golven weêr hooger, een ontzettend gevaerte rolt aen met donderend gedruisch, en plast met schuimende kuif op de schepelingen neder — in een punt des tyds is de sloep in de diepte verzwolgen. God! myn God! roept Hiddo, en heft oogen en handen ten hemel, hoe vreesselyk zyt Gy! — Wat zullen wy doen? jammeren de anderen, met wilde wanhoop in de opgesperde oogen. Wy sjorren ons vast aen planken en houten, en springen in Gods naem in zee, antwoordt Hiddo, want blyven wy hier, dan zinken wy met het schip in de diepte. Zy hebben de touwen reeds gegrepen, en zich aen balk of plank vast gesnoerd.

— Vader! in uwe handen beveel ik mynen geest! — Rosa! goeden nacht! roept Hiddo, en springt, zich aen Gods genade overgevende, in de woedende golven. Daer dryft hy heen — en al dobberend is het hem weldra of een diepe slaep over hem komt, en hy zinkt weg in bewusteloosheid. Hoe lang de golven hem op zyne plank wel niet gedragen hadden, kon hy niet berekenen; maer toen hy eindelyk de oogen opsloeg, moest hy onwillekeurig denken aen eene van die voorstellingen van de hel, die men wel eens op prenten ziet, want hy staerde in een groot vuer, en zag zich omringd van zwarte gestalten, die een luid getier aenhieven, en om hem begonnen rond te dansen met akelig gebaer en gelach, zoodra hy zich oprigtte. Hy zag echter dat deze duivelen aten en dronken en hy beduidde hun dat hy daeraen groote behoefte voelde, en zy bragten hem water en vruchten. Hoe hy daer gekomen was, kon hy niet te weten komen, daer hy de tael niet verstond, nog de zyne kon aenwenden. De zwarten zetten zich rondom hem neder op den grond, en staerden hem nieuwsgierig en grinnekend aen.

Onze Hiddo bevond zich weinig op zyn gemak, want hunne oogen rolden zoo wild, dat het schitterend wit soms meer te zien was dan de appel, en akelig uitkwam tegen het gitzwart van hunne huid; ook blonk het hagelwit hunner tanden hem vreesselyk in het oog, en hy vreesde op de kust dier menscheneters te zyn vervallen, die zich op het vleesch van blanken by voorkeur vergasten. Gesterkt en verkwikt door hetgeen men hem had gegeven, zag hy nu met de hem eigene stille bedaerdheid oplettend om zich heen. Hy hoorde de zee in de verte nog druischen, en begreep dus, dat hy niet ver van het strand kon zyn. Hy bevond zich in een bosch, waerin hy verscheidene van riet en bladeren vervaerdigde hutten ontdekte, wier bewoners allen schenen uitgeloopen om den witten man te zien, want Hiddo bemerkte aen hunne gekroesde haren en hun gekrulde dikke lippen, dat hy zich by een van de Afrikaensche stammen bevond, waeronder men zeer vreedzamen maer ook zeer wreeden